

Schriftelijke vragen bij de programmabegroting 2024-2027

Nr.	blznr. Programma-beerotina	Programma	Taakveld	Onderwerp	Fractie	Naam vraagensteller	vraagnr. Fractie	Vraag	Beantwoording
1	Raadsvoorstel punt 2.w		Tractie	Krediet zijlader	CDA	CDA-fractie	1	In het najaarsnota 2022 was ook al een bedrag opgenomen hiervoor - klopt dit en zo ja, vanwaar nu een 2e investering?	Nee, want dit betreft een andere zijlader/ vulniswagen. In totaal moesten er twee vervangen worden om de continuïteit van de bedrijfsvoering te waarborgen.
2	26	0	0.3	Rich. Wagnerlaan 22 (B+C geb)	CDA	CDA-fractie	2	is er gekeken naar alternatieven zoals bijv het slopen van de huidige gebouw en met houten prefab op dezelfde fundering het realiseren van een energie neutraal gebouw?	Deze fase is nog niet aangebroken. Op dit moment wordt er gekeken naar welke ruimtebehoefte er is en nog niet naar de verschillende fysieke oplossingsrichtingen. De genoemde oplossing zal worden meegenomen in de afweging v.w.b. de uitvoering, maar zal afhangen van de nieuwe invulling.
3	27	0	Klachtenafhandeling	nieuw verordening	CDA	CDA-fractie	3	Wordt in een nieuw verordening de mogelijkheid tot mondeling klacht indienen gehandhaafd?	Ja, die blijft gehandhaafd.
4	48	3	3.4	economisch promotie	CDA	CDA-fractie	4	zit in dit bedrag financiering/subsidie Marketing Wassenaar Voorschoten hierin?	Dit bedrag is opgenomen t.b.v. promotionele activiteiten (recreatief aanbod) voor Voorschoten. Voor dat doel kunnen deze gelden besteed worden.
5	108	Weerstandsvermogen en risico	2.1	Jaarrekening	CDA	CDA-fractie	5	Hier wordt 2x gesproken over Jaarrekening 2023 - wordt hiermee 2022 bedoeld?	Ja, dient 2022 te zijn.
6	Raadsvoorstel 2.o			Rich. Wagnerlaan 22 (B+C geb)	CDA	CDA-fractie	6	Over hoeveel jaar wordt de 950.000 afgeschreven? Komt hiermee het pand weer in de kernportefeuille? Wat is de bezettingsgraad van het gebouw de komende 5 jaar? Is er gekeken naar het benutten van een leegstaand lokaal bij 1 van de basisscholen in Voorschoten?	De investering aan de Richard Wagnerlaan 22 ad € 950.000 is onder te verdelen in twee onderdelen / componenten, namelijk verduurzaming ad € 262.000 (aanschrijvingstermijn 15 jaar) en renovatie € 688.000 (aanschrijvingstermijn 25 jaar). Eind 2023 en begin 2024 zal het Vastgoedbeleid worden vormgegeven waarbij ook een besluit wordt genomen welk maatschappelijk vastgoed de gemeente in beheer wil houden (de kernportefeuille) en welk maatschappelijk vastgoed wordt afgestoten. Er wordt overlegd met scholen om te kijken of er een leegstaand lokaal kan worden benut voor talessen Oekraïners.
7	98 t/m 105	Lokale heffingen	Lokale heffingen	Kostendekkendheid leges	CDA	CDA-fractie	7	Waarom zijn de leges van begraafplaatsrechten, marktgeden, algemene dienstverlening en Europese dienstenrichtlijn zijn verre van kostendekkend. Is onderzocht of het mogelijk is dit kostendekkend te maken? Welke maatregelen kunnen genomen worden om de kostendekkenheid te vergroten van deze leges.	Het uitgangspunt bij leges is 100% kostendekkendheid. De gemeente is echter bij verschillende leges gebonden aan maximale tarieven en/of is het niet altijd wenselijk om een 100% kostendekkend na te streven. De gemeente is wel voornemens om de leges opnieuw te analyseren om zo tot een betere en zuivere kostendekkendheid te komen.
8	106	Paragraaf 1.6	Woonlasten	Woonlasten	CDA	CDA-fractie	8	Wat is de oorzaak van de hoge woonlasten in Voorschoten?	De woonlasten bestaan uit de afvalstoffenheffing, de rioolheffing en de OZB. Dit zijn kostendekkende heffingen en deze worden in rekening gebracht bij de burger. De OZB is naast de algemene uitkering uit het gemeentefonds een algemeen dekkingsmiddel waarmee we onze dienstverlening en voorzieningenniveau in stand houden.
9	25	0	0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	CDA	CDA-fractie	9	Welke maatregelen worden getroffen om de panden, die niet tot de kernportefeuille behoren, af te stoten conform de besluitvorming van mei 2020 en de opbrengsten terug te laten vloeien in de algemene reserve.	Bij het vaststellen van de visie op vastgoed worden diverse deelproducten tezamen ter besluitvorming aangeboden. Het eventueel verkopen van gemeentelijk vastgoed maakt daar onderdeel van uit. Dit voorstel wordt in april 2024 aan de raad aangeboden.
10	26	0	0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	CDA	CDA-fractie	10	Is het DMJOP en de Beheerplannen 1 product of worden deze los van elkaar aan de raad voorgelegd?	Deze producten maken ook onderdeel uit van de in april 2024 vast te stellen visie op vastgoed. Het ene plan betreft regulier onderhoud, het andere plan betreft de verduurzaming van de panden.
11	65 e.v.	6	allen programma 6	Programma 6 indeling	CDA	CDA-fractie	11	Waarom is gekozen bij de taakvelden in programma 6 om een ander, veel gedetailleerder niveau te hanteren van indeling in taakvelden?	Gemeenten zijn gehouden aan regels met betrekking tot de informatie voor derden (1v3). Vanaf 2023 zijn de voorschriften gewijzigd, waarmee de taakvelden van programma 6 verder zijn uitgesplitst. In de voorjaarsnota 2023 was dit voor het eerst zichtbaar, en dit wordt voortgezet in alle komende P&C-documenten.
12	32	0	0.62	OZB-niet woningen	CDA	CDA-fractie	12	Hebben de relatief lage inkomsten van OZB-niet woningen effect op de inkomsten uit de algemene uitkering (ivm niet benutten belastingcapaciteit)?	De inkomsten van de OZB niet-woningen worden bepaald door het heffingstarief te vermenigvuldigen met de WOZ-waarde. De inkomsten zijn dus afhankelijk van twee factoren, de WOZ-waarde en het heffingstarief. De algemene uitkering is alleen afhankelijk van de WOZ-waarde. Een mutatie van OZB-inkomsten kan dus niet direct gerelateerd worden aan de inkomsten algemene uitkering.
13	26	0	0.4	Organisatieontwikkeling	CDA	CDA-fractie	13	Voor de (eerste fase van) de reorganisatie is een budget beschikbaar gesteld door de raad van 1,8 mio, als het goed is. Geconcludeerd wordt op pagina 26 dat fase 1 afgesloten is. Hoeveel van dit reorganisatie budget is er nog over? Wat gebeurt er met dit saldo?	Het budget is beschikbaar gesteld via een bestemmingsreserve (Reorganisatie). In de begroting 2024 wordt € 182.000 onttrokken aan deze bestemmingsreserve en voor 2024 beschikbaar gesteld. Het restantsaldo van de bestemmingsreserve na deze onttrekking bedraagt € 644.000. Zie hiertoe ook het overzicht reserves en voorzieningen op pagina 172. Dit saldo blijft beschikbaar en kan alleen via een raadsbesluit worden onttrokken of vrijgevallen.
14	28	0	0.4	Externe inhuur	CDA	CDA-fractie	14	Er is aangegeven dat inhuur 21% is in 2022. Om hoeveel geld gaat in absolute zin?	Deze vraag heeft betrekking op de vastgestelde jaarrekening 2022, maar het gaat hier om een bedrag van circa € 4,1 mln.
15	28	0	0.4	Overhead	CDA	CDA-fractie	15	is er een verklaring voor de gestegen overhead?	De oorzaak van de stijging is tweeledig: 1. Als gevolg van de cao-verhoging zijn de loonkosten gestegen. 2. Bij de begroting 2023 is een foutieve doorbelasting van de salarislasten gehanteerd.
16	51	4	4.2	Absoluut verzuim	CDA	CDA-fractie	16	Is er een verklaring voor het gestegen absoluut verzuim, wat nu hoger is dan het landelijk gemiddelde? Welke acties worden er ondernomen om dit percentage te verlagen?	Het RBL (Regionaal Bureau Leerplicht) geeft aan dat de belangrijkste reden voor stijging van absoluut verzuim de komst van Oekraïense vluchtelingen betreft. Het RBL heeft de gemeente en onderwijs hierin ondersteund door maandelijks een update te sturen van het aantal nieuwkomers-kinderen per sub-regio dat (nog) zonder inschrijving was. Op deze manier hadden alle partijen een beeld van de opgave die nog resteerde. Veel van het absoluut verzuim is het afgelopen schooljaar weer opgelost.
17	63	5	5.1 en 5.2	Sport	CDA	CDA-fractie	17	De investering in sport per inwoner ligt al jaren in Voorschoten lager dan landelijk. Welk bedrag per inwoner wordt aan sportbeleid en sportaccommodaties besteed in 2024 in Voorschoten? Wat was het landelijke gemiddeld in het laatste bekende landelijke cijfer?	Op basis van de lasten voor sport in 2024 en het aantal inwoners in 2023 is het bedrag per inwoner voor sport € 83,65. Het landelijk gemiddelde is berekend door Kenniscentrum Sport en Bewegen op basis van cijfers over 2020 en bedraagt € 83,50.

Schriftelijke vragen bij de programmabegroting 2024-2027

Nr.	blznr. Programma-begroting	Programma	Taakveld	Onderwerp	Fractie	Naam vraagsteller	vraagnr. Fractie	Vraag	Beantwoording
18	algemene vraag	alle	alle	Opzet begroting	CDA	CDA-fractie	18	aan het eind van elk programma staan de financiële voor-nadelen. Hier wordt in de tekstuele toelichting steeds gerapporteerd tov 2023 (voor-en nadeel), Niet tov de eerdere in beeld zijnde meerjarenbegroting 2024?	Bij de financiële toelichtingen worden de mutaties > € 50.000 van begroot 2024 ten opzichte van begroot 2023 toegelicht. De gehanteerde vergelijking is conform het geldende BBV.
19	algemene vraag	alle	alle	Algemene uitkering	CDA	CDA-fractie	19	wat zijn de inkomsten uit de algemene uitkering per programma in vergelijking met de uitgaven per programma in 2024?	Alle inkomsten van de algemene uitkering worden verantwoord in programma 0. Over de hoogte van de inkomsten wordt u via de raadsinformatiebrieven van de mei-, september- en decembercirculaire geïnformeerd. De stand 2024 is na actualisering van de meicirculaire bepaald op € 42.286.346. De Raad bepaalt zelfstandig de aanwending van de inkomsten door de programmabudgetten te bepalen. De inkomsten uit de algemene uitkering zijn geen geormerkte inkomsten, vandaar de term algemene uitkering.
20	73	6	6.72.d	Normalisering	CDA	CDA-fractie	20	Het college geeft aan onderzoek te willen uitvoeren hoe er in Voorschoten een normaliseringsproces op gang gebracht kan worden. Heeft de gemeenteraad hier eerder al een principebesluit over genomen?	Met het vaststellen van de Regiovisie Jeugdhulp Haaglanden 2021-2026 heeft de raad normaliseren opgenomen als een van de ambities voor de jeugdhulp, namelijk het versterken van het gewone opvoeden en opgroeien. Er wordt aan de ambities gewerkt door een combinatie van individuele lokale en aanvullende regionale inzet. Het lokaal onderzoeken hoe we het normaliseren lokaal verder kunnen versterken past binnen het reeds vastgestelde beleid.
21	77	6	verbonden partijen	H-10	CDA	CDA-fractie	21	Als verbonden partij staat de Gemeenschappelijke regling Inkoopbureau H-10, maakt de gemeente Voorschoten in 2024 nog deel uit van deze gemeenschappelijke regeling?	Vanaf 2024 loopt de inkoop van jeugdzorg via de Serviceorganisatie Zorg (SOZ) Holland Rijnland, in plaats van via het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden (SBJH). De gemeente werkt nog wel samen met het SBJH voor de afwikkelingen tot en met 2023. Per 1 januari 2024 maakt gemeente Voorschoten geen deel meer uit van de GR SBJH, maar zal deel zijn van de GR SOZ.
22	84	7	7.2	Riolering	CDA	CDA-fractie	22	Groot onderhoud Roucoopark. Wat houdt dat groot onderhoud precies in?	De aanleg van glasvezel in de wijk Roucoopark heeft nog niet plaatsgevonden en dat staat nog op de planning. Door in dit gebied alles aan te pakken wordt de aanpak van het riool naar voren gehaald en liften de nutspartijen gelijk mee met het vervangen van verschillende kabels en leidingen. Daarnaast is er de wens om het afval ondergronds te verzamelen zodat de wijk beter ingericht kan worden.
23		Paragraaf 1.4	Belastingen	Toeristenbelasting	CDA	CDA-fractie	23	Kan een vergelijk worden gegeven van de hoogte van de toeristenbelasting ten opzichte van omliggende gemeenten per overnachting?	Ja, de toeristenbelasting bedraagt voor Voorschoten € 2,86 per overnachting. Voor de omliggende gemeenten is de toeristenbelasting Katwijk € 1,86 Algemeen per overnachting / € 1,33 campings (ex. duinhuysjes) (Begroting 2023) Leiden € 3,50 (Begroting 2023) , Leidschendam-Voorburg € 5,60 hotel en € 1,70 AirBnB, camping en kampeerboerderij (Begroting 2023) en Wassenaar € 1,70 per overnachting camping en € 4,28 per overnachting hotel en pension (Begroting 2024). Voor de gemeenten aangesloten bij de BSGR is deze informatie ook terug te vinden via https://www.bsgnr.nl/belastingen/tarieven .
24	115	Paragraaf 2.4	Kengetallen	Belastingscapaciteit	CDA	CDA-fractie	24	De indicator belastingcapaciteit staat op rood. Welke maatregelen kunnen er genomen worden om dit te beïnvloeden en minimaal op oranje terecht te komen?	Om tot de indicator belastingcapaciteit te komen worden de totale woonlasten van een gezin in jaar t vergeleken met de woonlasten van een gemiddeld gezin in t-1. De enige sturing die gedaan kan worden is op de totale woonlasten van een gezin in Voorschoten. De woonlasten bestaan uit de afvalstoffenheffing, de rioolheffing en de OZB. Aanpassingen aan deze heffingen leiden tot een aanpassing van de woonlasten.
25	110		Weerstandsvermogen	Ontsluiting Fortuin	CDA	CDA-fractie	25	Als de kans op een risico op 90% procent staat en er dus sprake is van min of meer een zekerheid, waarom is dit dan niet verwerkt in de begroting in plaats van er bij het weerstandsvermogen rekening mee te houden?	Alle onderhandelruimte wordt vergeven als bij de begroting al rekening wordt gehouden met het maximaal opgetreden risico. U wordt te zijner tijd geïnformeerd middels een apart raadsvoorstel.
26	113		Weerstandsvermogen	Duivenvoorde Corridor	CDA	CDA-fractie	26	De Duivencorridor is bijna gereed. Waarom wordt er nog met zoveel risico rekening gehouden? Is dit geactualiseerd?	Het risico "Grondexploitatie Duivenvoordecorridor" wordt jaarlijks geactualiseerd bij de jaarrekening. De hier gepresenteerde stand is dan ook hetzelfde als bij de jaarrekening 2022. Binnen de grex zijn momenteel nog steeds risico's maar de afloop van de grex is het risico en de kans van optreden als aanzienlijk lager geworden.
27	172 e.v.	Paragraaf 2.2	Investeringen	Multifunctionele accommodatie	CDA	CDA-fractie	27	Voor 2029 staat er een bedrag van 4.2 miljoen voor Multifunctionele accommodatie, Wijngaardenlaan en in 2028 1 miljoen. Waarom staat dat hier en wat wordt ermee bedoeld?	Dit betreft een investering waarvan de doorlooptijd van de werkzaamheden langer is dan een jaar. Circa 20% van de werkzaamheden gaat plaatsvinden in 2028 en 80% in 2029.
28	172 e.v.	Investeringen		Gemeentehuis	CDA	CDA-fractie	28	Voor het gemeentehuis upgraden en verduurzamen staat nu een bedrag in totaal 11 miljoen in 2027 en 2028. Waarop is dat bedrag gebaseerd? Hoeveel is dat meer dan in de begroting van 2023. Is er een onderbouwing van deze raming?	In de begroting 2023, pagina 162, staat het upgraden en verduurzamen van het gemeentehuis ook gepland voor de jaren 2027 en 2028 voor een bedrag € 11.070.000. Bij de begroting 2024 is dit bedrag met 2,4% geïndexeerd.
29	172 e.v.	Investeringen		Sporthal	CDA	CDA-fractie	29	Klopt het dat er geen investering is opgenomen voor een nieuwe sporthal in deze langjarige investeringsplanning?	Ja, dat klopt maar voor de bouw van een nieuwe sporthal / zwembad zijn beperkte middelen beschikbaar, zie amendement 216.
30		0 en 1		Nadelen	CDA	CDA-fractie	30	Het lijkt er soms op dat in de beleidsbegroting bij de Programma's P.0 en P.1 meer sprake is van aanzienlijke nadeel-bedragen dan bij de andere Programma's. Is die indruk juist? Zo ja, hoe dat te verklaren?	Die indruk is niet juist. Bij de begroting 2023 was er bij programma 1 juist sprake van een voordeel. Het nadeel voor programma 1 bij de begroting 2024 wordt grotendeels verklaard door een hogere bijdrage aan de VRHM en incidenteel hoge leges in 2023 als gevolg van de uitrol van glasvezelkabels. Het nadeel bij programma 0 in de begroting 2024 is logisch te verklaren. Dit is met name het gevolg van de gestegen salariskosten (CAO-ontwikkeling), hogere energielasten en de gestegen kosten voor automatisering en informatiemanagement.
31	algemene vraag	alle	alle	Resultaten	CDA	CDA-fractie	31	Het valt op dat bij de weergegeven "belangrijkste resultaten" van de taakvelden, in kwantitatieve cijfers uitgedrukte resultaten vrijwel ontbreken. Zij worden steeds in algemene of kwalitatieve termen verwoord. Kan hier bij volgende begrotingen deze invalshoek worden meegenomen?	Bij de toekomstige begrotingen zal hiermee waar mogelijk rekening mee worden gehouden.

Schriftelijke vragen bij de programmabegroting 2024-2027

Nr.	biznr. Programma-begroting	Programma	Taakveld	Onderwerp	Fractie	Naam vragsteller	vraagnr. Fractie	Vraag	Beantwoording
32	24	0	Burgerzaken	Apparatuur	CDA	CDA-fractie	32	Aan te schaffen apparatuur voor controle echtheidskenmerken. Vraag: welke bedrag is hiermee gemoeid? Waar is dit te vinden?	De kosten voor het aanschaffen van de benodigde apparatuur bedragen € 8.000 en zijn niet terug te vinden in de begroting 2024. De reden hiervoor is dat de aanschaf gaat plaatsvinden in 2023.
33	26	0	0.3	DMJOP	CDA	CDA-fractie	33	Duurz.Meerjr. Onderhoudsplan (DMJOP). Vraag: kan alvast een indicatie van kosten gegeven worden van de geschatte totale kosten routekaart	Op dit moment kan er nog geen indicatie van kosten worden gegeven van de geschatte kosten totale routekaart.
34	27	0	0.4	Overhead	CDA	CDA-fractie	34	Wordt de hier genoemde nieuwe klachten-verordening door de eigen organisatie opgesteld, of door externen? Zo ja, welk bedrag is hiervoor begroot?	Deze wordt door de eigen organisatie opgesteld.
35	28	0	0.4	Overhead	CDA	CDA-fractie	35	Formatie. Vraag: Wat wordt hier bedoeld met "toegestane formatie in fte v ambtel. apparaat op peildatum 1.1.2024? Wanneer is alsdan sprake van niet toegestane ambtel. formatie?	Onder toegestane formatie wordt verstaan het aantal fte wat op inwonersaantallen is toegestaan. Indien de bezette formatie > de toegestane formatie is er sprake van overbezetting.
36	38	1	1.2	Openbare orde en veiligheid	CDA	CDA-fractie	36	Het valt op dat bij de laatste bekende realisaties in tabel op pg 38, overwegend sprake is van dalende "beleids-indicatoren", m.u.v. vernielingen en beschadigingen. Vraag: kan dit grotendeels aan corona-effect worden toegeschreven? Anderzijds lijkt sterke toename van vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte. Vraag; kan dit nader worden toegelicht?	Ja, dit kan deels verklaard worden door Corona. Er is geen sterke toename van het aantal vernielingen en beschadigingen, dit lijkt wel zo maar dat komt mede doordat het registreren van een vernieling en/of beschadiging nu makkelijker gaat als gevolg van een app die beschikbaar is.
37	60	5	5.7	Openbaar groen	CDA	CDA-fractie	37	Bomenbeleid/areaal. Vraag: 1. bestaan er ook voor de komende periode 2022-26 concrete in aantal bomen uit te drukken ambities om het bomenareaal te doen toenemen? 2. Wanneer vindt de eerste volgende actualisatie plaats van de "beschermwaardige bomenlijst" nu de huidige lijst uit 2010 dateert.	Het beheerplan 2016-2020 is het vertrekpunt voor het meten van deze stijging. In het toen geldende beheerplan waren er in de gemeente 11.254 bomen beschikbaar en om tot een stijging van 5% te komen in 2050 moeten er jaarlijks 20 bomen bijkomen. Zoals aangegeven op pagina 60 onder het kopje "Actualiseren beschermwaardige bomenlijst" staat aangegeven dat de lijst wordt geactualiseerd in 2024.
38	82	7	7.2	Riolering	CDA	CDA-fractie	38	Onderaan pg 82 wordt gesproken over een aantal wijken, waar knelpunten, in afwachting v d gebiedsgerichte aanpak worden opgelost met reparaties en knelpunten. Vraag; kan worden aangegeven om welke wijken het hier gaat? Kan bij benadering een schatting gegeven worden van de bedragen die hiermee gemoeid zijn?	Het rioolstelsel binnen de gemeente Voorschoten is relatief oud waardoor reparaties en knelpunten zich binnen de gehele gemeente voor kunnen doen. Momenteel wordt de laatste hand gelegd aan het nieuwe IWKP 2024-2028 en hierin zullen deze financiële consequentie zichtbaar worden gemaakt.
39	82	7	7.3	Afval	CDA	CDA-fractie	39	Zal de nascheiding per 1.1.2024 voor de gemeente voordelig of nadelig uitvallen t.o.v. de huidige systematiek? Graag bedragen.	In de marktconsultatie opgesteld door Stantec zijn de gevolgen van overgaan op nascheiding uitgezocht. De raad is hierover op 3 november 2022 geïnformeerd, middels het "Raadsvoorstel Vervolgstappen grondstoffenplan". Vooralnog kan er niet gezegd worden of nascheiding voordelig of nadelig zal uitvallen. De nieuwe verwerkingstarieven met de AVR zijn niet ongunstig uitgevallen.
40	85	7	7.3	Afval	CDA	CDA-fractie	40	Gemaakte kosten bij de nieuwe regeling voor zwerfafval kunnen met terugwerkende kracht voor de jaren 2023/4 worden gedeclareerd. Vraag: Kan indicatie gegeven worden om welke bedragen het hier gaat? En: bij welk bestuursorgaan kan hier worden gedeclareerd	In de nieuwe regeling kan in totaal circa € 29.000 worden aangevraagd bij Nedvang over 2023 en 2024 voor zwerfafval.
41	87	7	7.4	Milieubeheer	CDA	CDA-fractie	41	Het % hernieuwbare (of:groene) energie lijkt in V-ten sterk achter te blijven, gelet op tabel bij 5.7. Vraag: Is er enige inschatting te maken waar V-ten nu staat, nu 2018 het laatst vermelde & is (3,5%)	Op pagina 87 van de programmabegroting 2024-2027 staat beleidsindicator nr. 34 hernieuwbare energie. Daaruit blijkt dat in 2020 7,4% en in 2021 9,8% hernieuwbare energie is opgewekt. Dit percentage wordt voora gerealiseerd door zonnepanelen. Landelijk wordt hernieuwbare energie gerealiseerd door energie uit wind, waterkracht, zon, bodem, buitenluchtwarmte en biomassa. Voor de raad wordt een themabijeenkomst "Lokale Energie Strategie" georganiseerd op 6 december.
42	94	8	8.3	Wonen en bouwen	CDA	CDA-fractie	42	Is gedacht aan bijv. een van de oud wethouders uit Voorschoten, of andere "prominent" uit ons dorp om te fungeren als onafhankelijk voorzitter bij formuleren van meerjarenprestatie afspraken? Vraag Waarom "moet" dat een - dure- "externe" voorzitter zijn? Wordt het geen tijd om hier "nieuwe wegen" in te slaan?	Nee, dit omdat we de onafhankelijkheid willen garanderen.
43	107	Paragraaf 1.7	Kwijtscheldingsbeleid	Kwijtschelding	CDA	CDA-fractie	43	Vermeldt de naar verwachting bedragen aan kwijtschelding voor 2024. Vraag: Kan in een staatje een overzicht gegeven worden van de laatste 4 a 5 jaar aan feitelijke bedragen aan kwijtschelding?	Ja, dat is mogelijk maar deze informatie is ook terug te vinden in de vastgestelde jaarrekeningen, onderdeel Lokale heffingen 1.6 Kwijtschelding. Zie bijlage Overzicht kwijtschelding 2022-2018
44	116	Paragraaf 2.3	Weerstandsvermogen	Beeld belastingcapaciteit	CDA	CDA-fractie	44	Is het onder kopje 5 "belasting-capaciteit in de voorlaatste zin vermelde "gunstige beeld" ook een ambitie voor de komende jaren na 2024?	Nee, helaas is dat op dit moment nog niet te zeggen.

Schriftelijke vragen bij de programmabegroting 2024-2027

Nr.	blznr. Programma-begroting	Programma	Taakveld	Onderwerp	Fractie	Naam vraagsteller	vraagnr. Fractie	Vraag	Beantwoording
45	158	Huisvesting statushouders		Huisvesting statushouders	CDA	CDA-fractie	45	De afspraken over huisvesting statushouders in hotel Van der Valk lopen tot 1 dec. 2023, zie laatste zin onder kopje. Vraag: wat wordt bedoeld met de slotzin "we gaan na wat onze bijdrage hieraan kan zijn voor 2024. Wordt er ook mee bedoeld wat onze "financiële bijdrage" kan zijn?	Hiermee wordt bedoeld dat we onderzoeken met het COA of huisvesting ook in 2024 wordt voortgezet.
46	beslispunt 2 a t/m g van het raadsvoorstel programmabegroting			groot onderhoud beheer openbare ruimte	D66	Jolien Schroot		Waarom staan groot onderhoud/investeringen zoals bij vervanging bruggen en wegen als aparte beslispunten opgenomen terwijl het voorspelbare kosten zijn die mi opgenomen horen te zijn in de beheerkosten? In bijv het vigerende "beheerplan wegen" staat op pag 17 in de laatste kolom een optelsom van alle bedragen. Als we dat bedrag opnemen in de begroting, met een toelichtende verantwoording in de tekst, heeft dat meerdere voordelen waaronder een helderder begroting die ook begrijpelijk is voor inwoners.	Voor investeringen moeten investeringskredieten beschikbaar worden gesteld door de Raad. Dit is dan ook de reden dat deze investeringen apart staan opgenomen en hierover apart besloten dient te worden. In de vastgestelde beheerplannen staan de jaarlijkse investeringsbedragen als de benodigde exploitatiebudgetten voor regulier onderhoud en beheer opgenomen. Het geldende BBV schrift dan ook voor, dat dit apart inzichtelijk wordt gemaakt.
47				samenhang kosten centrum	D66	Jolien Schroot		Graag verduidelijk welke kosten onder centrumvisie vallen en welke onder wegen /kunstwerken en welke onder riolering. Want nu staat overall een deel genoemd. Zijn alle kosten in beeld en is er geen 'overlap'. Wie voert regie?	In de kadernota 2024 is eenmalig een bedrag van 500K opgenomen voor de ontwikkeling centrumvisie. De invulling hiervan moet nog plaats gaan vinden. Kosten voor wegen / kunstwerken of riolering zijn in de desbetreffende beheerplannen opgenomen en staan los hiervan.
48	beslispunt 2 e raadsvoorstel programmabegroting		onderhoud wegen		D66	Jolien Schroot		Bernhardlaan 121 K: staat niet in beheerplan wegen en is zonder onderbouwing opgenomen in begroting. Wat is de verklaring?	In het Beheerplan Wegen 2023-2026 staat op pagina 18, tabel 7-4 de toekomstige investeringen opgenomen. Tekstueel staat hier aangegeven dat hier de grote vervangingsinvesteringen staan opgenomen, maar deze opsomming is niet limitatief. Bij de Prins Bernhardlaan dienen de huidige tegels van de fiets- & voetpaden vervangen te worden.
49	25,26	0.3	bestuur en ondersteuning	verduurzaming vastgoed	D66	Jolien Schroot		30 K in 2024 is schamel. Is er ambtelijk nagedacht over versnelling van de verduurzaming van ons eigen vastgoed? Agv groeiend besef beperken opwarmen aarde en de prijsontwikkeling energiemarkt en de inflatie. De panden aan de Rosenburgherlaan worden niet genoemd.	Bij het vaststellen van de visie op vastgoed worden diverse deelproducten tezamen ter besluitvorming aangeboden. Het verduurzamen van gemeentelijk vastgoed maakt daar onderdeel van uit. Dit wordt uitgewerkt en in april 2024 aan de raad aangeboden.
50	16,17			omissie kadernota	D66	Jolien Schroot		Hoe zijn deze omissie ontstaan en kunnen we wel rekenen op de betrouwbaarheid van begroting sociaal domein? Het antwoord zowel ambtelijk als politiek boven water krijgen want deze omissie is zorgelijk.	Volledigheid en correctheid krijgen veel aandacht bij het opstellen van alle P&C-documenten. Omissies zijn daarin ongewenst, maar helaas niet altijd uit te sluiten.
51				investeringen materieel oa vulniswagens	D66	Jolien Schroot		Is leasen, huren en de tweedehandsmarkt onderzocht voor deze investeringsvoorstellen aan de Raad zijn voorgelegd? En waarom zijn er nieuwe bruggen (garage) nodig? Zijn de bestaande wellicht aan te passen aan nieuwe ARBO-eisen?	Ja, bij investeringen worden ook de alternatieve aanschafwijzen bekeken. Uit de laatste analyse is gebleken dat leasemaatschappijen zeer hoge rentepercentages hanteren waardoor leasen financieel niet aantrekkelijk is. Voor daadwerkelijk aanschaf zal er opnieuw bekeken worden of de investering daadwerkelijk noodzakelijk is, dit ook mede gezien de ontwikkelingen m.b.t. het uitvoerendbedrijf. De huidige bruggen dateren van 1979 en 1997 en worden jaarlijks nog gekeurd om te voldoen aan de huidige gestelde kwaliteits- & veiligheidsisen.
52	44	3.1	economische ontwikkeling	o71	D66	Jolien Schroot		Wat betekent het wegvallen van Oegstgeest bij 071 voor onze gemeente?	De gemeente Oegstgeest heeft momenteel een voornemen kenbaar gemaakt, het is nog niet definitief of zij zich volledig terugtrekken uit Economi-071. Daarmee is het nog niet geheel te overzien op wat dit voor Voorschoten betekent. Logischerwijs zou het daadwerkelijke wegvallen iets betekenen voor het ambitieniveau van deze samenwerking en wellicht ook de samenwerkingsbijdrage.
53	84	7.2	riolering		D66	Jolien Schroot		Voldoen we aan kaderrichtlijn water met het realiseren van de overstort Korte Vliet? Of is er meer of iets anders nodig?	De gemeente conformeert zich zoveel mogelijk aan de Europese kaderrichtlijn water in eigen wateren, maar Rijnland als waterkwaliteitsbeheerder bepaalt (in deze (Korte Vliet).
54	84	7.2	riolering		D66	Jolien Schroot		Waar komt de aanpak riool Roucouppark vandaan?	Bij het Roucouppark moeten verschillende kabels en leidingen vervangen worden door nutspartijen. Door hierin samen op te trekken maken we werk met werk.
55	91	8	wonen & bouwen	omgevingswet	D66	Jolien Schroot		Wanneer en hoe wordt de (nieuwe) Raad geïnformeerd over de omgevingswet?	Het idee is om de informatie via een themabijeenkomst plaats te laten vinden. We overleggen met de Griffie wanneer dit kan.
56	92	8.1	wonen & bouwen	stavaza cultureel centrum / Kruispuntkerk	D66	Jolien Schroot		Graag bijgepraat worden over Kruispuntkerk/Cultureel centrum. Is er een overzicht van alle ruimtelijke projecten en de benodigde ambtelijke capaciteit (FTE's per tijdseenheid) zodat Raad kan controleren of het realiseren van onze ambities realistisch is?	De kruispuntkerk heeft bestuurlijk de hoogste prioriteit. We hebben een overzicht van alle lopende projecten. Het is echter niet aan de raad om zich bezig te houden met FTE's.
57	93	8.2	wonen & bouwen	grondexploitatie	D66	Jolien Schroot		Gaan we een nieuw grondbeleid voeren? Komt hier een raadsvoorstel voor? En is er meer aandacht voor de mogelijkheden voor onteigening als marktpartijen hun projecten niet realiseren (behoudens uiteraard realistisch oponhoud zoals tekort aan bouwmaterialen.	Er wordt onderzocht of, en zo ja, hoe de gemeenten het recht van 1e koop op aangeboden grond kan bedingen. Het college mag alleen een zogeheten voorlopig aanwijningsbesluit nemen, maar de raad zal, binnen 3 maanden, het voorkeursrecht moeten vestigen. Onteigenen wanneer marktpartijen hun projecten niet realiseren; dat is al mogelijk, maar het college zet daar op dit moment niet op in. Wij richten ons op de voortgang in bestaande projecten. Daarnaast duurt een onteigeningstraject minimaal 2 á 3 jaar en bijbehorende (ambtelijke)capaciteit.
58	94	8.2	wonen & bouwen	flex	D66	Jolien Schroot		Wat is de onderbouwing voor de 250K? Wat doen we wel en wat doen we niet om tot realisatie te komen? Is het mogelijk om vooraf een kader te stellen wat wel en wat we niet kunnen/willen betalen?	De exacte omvang van de investeringen is in hoge mate locatie-specifiek en daarom nu nog niet vast te stellen. Maar het is wel duidelijk dat er een investering noodzakelijk zal zijn. Het haalbaarheidsonderzoek zal duidelijk maken welke investeringen noodzakelijk zijn. Besluitvorming over deze investeringen is voorzien in Q1 2024.

Schriftelijke vragen bij de programmabegroting 2024-2027

Nr.	blznr. Programma-begroting	Programma	Taakveld	Onderwerp	Fractie	Naam vraagsteller	vraagnr. Fractie	Vraag	Beantwoording
59	95	8.2	wonen & bouwen	programmamakosten	D66	Jolien Schroot		Graag toelichting tabel grondexploitatie want cijfers in tekst en tabel verschillen.	De cijfers komen wél overeen. Toegelicht wordt de mutatie tussen BGR23 en BGR24. In de tabel is dit een nadelig SALDO €3.000 (verschil -€43.000 en -€46.000). Het bedrag is formeel niet groot genoeg om toelichting te geven, maar omdat er op de baten- en lastenkant bedragen staan, die wel grote verschillen laten zien, worden deze specifiek toegelicht. Er is een toename aan de lastenkant van € 6.319.000, die wordt toegelicht door verschillen aan de lastenkant. Vervolgens wordt ook het voordeel aan de batenkant (€ 6.316.000) verklaard door verschillende hogere opbrengsten. Per saldo verklaart dit het nadelig effect van € 3.000.
60	94	8.2	wonen & bouwen	corporatie-afspraken	D66	Jolien Schroot		Waarop is de 15 K gebaseerd ten behoeve van onafhankelijk voorzitterschap en opstellen meerjarenafspraken gebaseerd? Hoe organiseren andere gemeenten dit?	Dit bedrag is gebaseerd op het bedrag dat wij als gemeente ook begroot hebben voor het opstellen van de vorige meerjaren prestatieafspraken. We weten dat de corporaties De Sleutels en Rijnhart Wonen ook altijd bij andere gemeente een onafhankelijke partij inschakelen om de afspraken te maken en op te stellen. Dit in verband met zuiver onderhandelen.
61	109, 110		risicoparagraaf	aansluiting Fortuyn	D66	Jolien Schroot		Graag meer toelichting op hoge financiële risico ontsluiting Fortuyn. 90!!% kans. Valt er iets te kiezen voor de Raad?	Bij het afsluiten van de anterieure overeenkomst met ontwikkelaar Synchroon zijn uitgangspunten benoemd die toen reëel waren. Dat de benodigde verkeersaansluiting moet plaatsvinden op Leids grondgebied houdt in dat gemeente Leiden bevoegd gezag is over het nog te voeren ruimtelijke proces hierover. Gesprekken met gemeente Leiden vinden momenteel plaats. Een financieel risico wordt nu opgenomen, omdat er nu nog geen duidelijkheid gegeven kan worden over de hoogte van het benodigde krediet. Een separaat Raadsvoorstel wordt voorgelegd, waarin de gemeenteraad om extra krediet gevraagd gaat worden. Dan kan de Raad besluiten.
62	56	5.2	Sportaccommodaties	combibaan en atletiekbaan	D66	Patty Wijnen		Waarom wordt de vervanging van de atletiekbaan volledig vergoed en de aanleg van de combibaan gezien als een (particulier?) initiatief van de STGV en blijft het daardoor bij een bijdrage aan de realisatie?	De atletiekbaan is een bestaande voorziening en dient vervangen te worden. Een combibaan is een nieuwe voorziening.
63	56	5.2	Sportaccommodaties	combibaan en atletiekbaan	D66	Patty Wijnen		Hoe is de onderverdeling van het budget in de bestemmingsreserve Sportaccommodaties? Indien de bijdrage aan de combibaan al 150.000 euro bedraagt, klopt het dan dat er voor het sportaccommodatiebeleid verder geen middelen meer beschikbaar zijn?	Het sportaccommodatiebeleid wordt geschreven in 2024. Eventuele financiële gevolgen uit dit beleid zijn niet bekend. Voor de Impuls Sport is via de kadernota € 125.000 gereserveerd voor diverse verzoeken voor aanvullende sportaccommodaties. Een deel van dit budget wordt ingezet voor het opstellen van sportaccommodatiebeleid.
64	81	7.1	Volksgezondheid	Brede SPUK / GALA / IZA	D66	Patty Wijnen		Onderaan de opsomming staat: "Deels zullen regelingen hierboven genoemd onder andere begrotingsonderdelen terugkomen zoals m.b.t. Sport, Kansrijke Start (Jeugd), Valpreventie en Eén tegen Eenzaamheid." Op welke pagina's in de begroting zijn deze terug te vinden?	De brede spuk valt ook onder programma 5 (pagina 55) en 6 (pagina 65).
65	109		risicoparagraaf	woonwagenverplaatsing	D66	Jolien Schroot		Hoe groot zijn de risico's bij de verplaatsing woonwagens bij niet meewerken van bewoner?	De omvang van het risico laten zich slecht inschatten
66	23	0	bestuur		D66	esther mieremet		we willen dat inwoners zich herkennen in bestuur. Wat betekent deze zin? Graag uitleg en/of voorbeelden	Dat inwoners zich herkennen in wat het bestuur van Voorschoten doet, benaderbaar bestuur en jezelf als inwoner herkennen in wat er gebeurt in Voorschoten.
67	24	0.2	bestuur		D66	esther mieremet		opleidingen zijn geen doel of resultaat, maar een middel om tot iets te komen. Graag bij resultaten 2024 dit ook benoemen.	In de toelichting op het resultaat staat wat het resultaat van de opleiding is, namelijk het (verder) professionaliseren van de medewerkers en het op peil houden van de vak kennis.
68	24	0.2	bestuur	digitaliseren	D66	esther mieremet		digitaliseren met welk doel?	Om de dienstverlening te verbeteren, en de toegankelijkheid voor de inwoners te verhogen. Met digitalisering krijgt de inwoner de kans en mogelijkheid om meer zaken digitaal af te kunnen handelen.
69	26	0.4	bestuur	overhead	D66	esther mieremet		wat betekent identiteit onderzoeken?	Na de ontvlechting van de WODV is de gemeente Voorschoten vooral aan de slag gegaan om de organisatie op kracht te houden en de producten en diensten die gevraagd werden te leveren. Nu bestaat de behoefte om met elkaar meer duidelijkheid te krijgen over wat de leidende principes in de organisatie zijn/zouden moeten zijn. Meer duidelijkheid over hoe wij ons verhouden tot inwoners, organisaties en instellingen, maar ook ten opzichte van het bestuur en hoe wij onze werkgeversrol dienen in te vullen.
70	29	0.5	bestuur	Treasury	D66	esther mieremet		er wordt financieel beleid uitgevoerd. Dat lijkt me evident, maar wat is er anders dan 2023?	We gaan op dezelfde voet verder als in 2023.
71	33	0.7	bestuur	alg.uitkeringen etc	D66	esther mieremet		voordeel van 2,5 miljoen. Wat doen we met dit voordeel? Hoe zie ik dat terug? Wat zou er gebeurd zijn als we dit voordeel niet zouden hebben gehad? Graag een overzicht waar dit voordeel voor gebruikt is in de begroting.	Het voordeel wordt gebruikt om de begroting sluitend te maken. Tegenover hogere inkomsten staan op de verschillende programma's ook hogere uitgaven. Bijvoorbeeld voor loon- en prijsstijgingen. Het voordeel komt ten gunste van het begrotingssaldo. Als we dit voordeel niet hadden gehad was het begrotingssaldo aanzienlijk lager.
72	35	1.1	veiligheid	crisisbeheersing brandweer	D66	esther mieremet		In de doelstellingen wordt niet gesproken over digitale veiligheid. Is dat geen resultaat gebied van 2024? Digitale veiligheid van burgers, ICT van de gemeente (intern en website)	In het Integraal Veiligheidsplan 2023-2026 is als aandachtspunt beschreven om de bewustwording van cybercrime bij ondernemers en bewoners te vergroten en om in te zetten op interne veiligheid van de gemeente. In het Regionaal Risicoprofiel VRHM 2023-2026 is digitale afhankelijk één van de aanjagers die van invloed zijn op de (regionale) risico's. Deze aanjager wordt meegenomen in het nieuwe Regionaal Beleidsplan VRHM 2024-2027.

Schriftelijke vragen bij de programmabegroting 2024-2027

Nr.	blznr. Programma-begroting	Programma	Taakveld	Onderwerp	Fractie	Naam vraaensteller	vraagnr. Fractie	Vraag	Beantwoording
73	40	2.1	verkeer en vervoer		D66	esther mieremet		blijvende aandacht en constante afwezigheid zijn geen resultaten. Dat is een middel om iets te bereiken. Wat gaan we bereiken. Hoe ziet die bereikbaarheid eruit?	Bereikbaarheid laat zich niet eenduidig definiëren. De bereikbaarheid kan uit verschillende modaliteiten (voetganger, fiets, auto of ov) bestaan waarbij verschillende bestemming (waar wil je naartoe gaan en waar je vandaan komt) gekwantificeerd kunnen worden. Om het meetbaar te maken zou je moeten bepalen binnen welk tijdsbestek dit bereikt moet worden. Deze kwaliteitsdoelen hebben we niet bepaald binnen het huidige beleid. Wel zijn we op vele vlakken van mobiliteit bezig met bereikbaarheid. Hieronder twee voorbeelden: *Voor de Hoogkammerbrug zijn we bv in gesprek met de PZH om hier alles aan te doen dat deze niet in storing komt en als dat wel is op welke manier we dan met het verkeer omgaan. *Bij omleidingen, door werkzaamheden aan de weg, prioriteren we voetgangers en fietsers langs de werkzaamheden en zorgen we ervoor dat de meest veilige route zo kort als mogelijk is.
74	46	3.2	economie		D66	esther mieremet		wat betekent go/nogo van RHOM voor Voorschoten?	Na een go/ no go uitkomst is er helderheid over de capaciteit financiële slagkracht die wij in regionaal verband willen vergroten met betrekking tot de ontwikkeling van bedrijventerreinen. De diverse ontwikkelagenda's binnen de Leidse regio kunnen we daarmee dus steunen en mogelijkkerwijs uitvoeren die verband houden met de ontwikkeling van bedrijventerreinen. Concreet voor Voorschoten zou dit kunnen betekenen dat locaties die wij voor "werken" en "bedrijvigheid" aanwijzen binnen het kader van de ontwikkelvisie bedrijventerreinen (vast te stellen in 2024) haalbaarder worden, doordat deze locaties ontwikkeld kunnen worden. Daarnaast wordt in de R(H)OM een verkenning gemaakt van potentiële ontwikkelterreinen in de gehele Leidse regio. De nut en noodzaak van een ontwikkellocatie in Voorschoten wordt op deze wijze ook getoetst aan de regionale behoefte hieraan. Tot slot blijven wij met een RHOM als gemeente zelf (meer) aan het stuur, doordat we een actiever rol spelen bij ontwikkelingen dan als wij dit geheel overlaten aan de markt.
75	46	3.3.	economie		D66	esther mieremet		behoefte bepaling oprichting ondernemingsfonds is dat het enige resultaat op bedrijfsloket en bedrijfsregelingen voor 2024?	Na het afronden van een haalbaarheidsonderzoek voor een ondernemersfonds Voorschoten breed, hebben wij antwoord op de wijze waarop bij bedrijfsregelingen in de toekomst mogelijk zouden kunnen maken. Momenteel zijn er binnen de gemeente verschillende regelingen via een BIZ en de reclamebelasting. Na het afronden van het onderzoek hebben wij een onderbouwde keuze om op die wijze verder te gaan en of aanbevelingen voor een structuur die beter zou kunnen passen bij de behoefte en uitdagingen van onze ondernemers.
76	46	3.3.	economie		D66	esther mieremet		hogere marktbaten? Is dat wenselijk?	De leges van de marktgeden zijn verre van kostendekkend en stijgen door het in rekening brengen van de elektriciteitskosten van 37% (begroting 2023) naar 49%.
77	104	1.5	lokale heffingen		D66	esther mieremet		welk beleid/acties wordt/worden gevoerd om de algemene dienstverlening kostendekkend te maken. Doelstelling is 100 procent staat als uitgangspunt.	Het uitgangspunt bij leges is 100% kostendekkendheid. De gemeente is echter bij verschillende leges gebonden aan maximale tarieven en/of is het niet altijd wenselijk om een 100% kostendekkend na te streven. De gemeente is wel voornemens om de leges opnieuw te analyseren om zo tot een betere en zuivere kostendekkendheid te komen.
78	106	1.6	vergelijking gemeentelijke woonlasten		D66	esther mieremet		woonlasten in Voorschoten zijn aanzienlijk hoger dan in andere dorpen. Wat is hier financieel de grootste oorzaak van?	De woonlasten bestaan uit de afvalstoffenheffing, de rioolheffing en de OZB en zijn kostendekkende heffingen en worden in rekening gebracht bij de burger. De OZB is naast de algemene uitkering uit het gemeentefonds een algemeen dekkingsmiddel waarmee we onze dienstverlening en voorzieningenniveau in stand houden.
79	123	3.1	investeringen	budettair kader	D66	Patty Wijnen		de Fortgensschool krijgt in 2025 het voorbereidingskrediet, betekent dit dat de sloop van cultureel centrum na 2025 plaatsvindt?	Planning/locatie nieuwbouw Kindcentrum Fortgensschool Deze school staat in het huidige IHP reeds in het tijdvak 2023-2026. De verwachte uitwerking, waaronder het locatieonderzoek, heeft meer tijd gevraagd dan was voorzien. Inmiddels is een locatie gevonden: de plek waar nu nog het cultureel centrum van Voorschoten is gevestigd (Marijkelaan). Dat betekent dat er een vastgoed carousel ontstaat en de realisatie van de nieuwbouw is gekoppeld aan het sloopmoment van het cultureel centrum. Naar verwachting is dat uiterlijk 1 januari 2026. Vooruitlopend daarop kan het schoolbestuur alvast de gesprekken voeren met de gemeente over het bouwheerschap, met de kinderopvangaanbieder en starten met de planontwikkeling voor de nieuwbouw. Dat houdt in dat vanaf 2024 de planontwikkeling vorm krijgt en de daadwerkelijke realisatie vanaf 2027 plaats kan vinden (bouwrijp maken; start bouw). Voorlopige planning Fasejaar aanvraag2024 initiatiefase2024 aanbestedingsfase2026 realisatiefase2027 oplevering2028
80	12		financiële samenvatting	exploitatie	D66	esther mieremet		Kruispuntkerk met hoge prioriteit gereed maken voor cultuur. Waar en hoe zie ik deze prioritering terug in de begroting?	Je ziet de prioritering niet terug in de begroting want er is geen bedrag aan gekoppeld. In de najaarsnota 2023 vindt u wel een planning in de projectenrapportage die inhoud geeft aan de prioritering.
81	Septembercirculaire				PvdA	Arnold Posthuma	1	De septembercirculaire leidt tot positieve bijstelling van de meerjarenbegroting. De belangrijkste "meevaller" voor de jaren 2024-2026 betreft de toename van de hoeveelheidsverschillen (i.h.b. de maatstaf 75+ met drempel) en voor 2027 komt daar bovenop de gewijzigde methodiek van indexering van het gemeentefonds. Mag worden verwacht dat deze wijziging (indexeren op basis van ontwikkeling bbp) een structurele verbetering van onze financiële positie inhoudt? Is dat ook het geval in het geval van economische recessie?	Vanuit de septembercirculaire zorgt de gewijzigde methodiek voor een structureel voordeel. Er wordt hiermee echter alleen een stand bepaald. Deze kan volgend jaar, na actualisatie, weer anders uitvallen. Een recessie kan zeker invloed hebben op het te ontvangen accres. Immers is het accres afnankelijk van het bbp en van de inflatie.
82	15			Meerjarenbegroting	PvdA	Arnold Posthuma	2	2.1 Voor welke incidentele uitgaven wordt de €1.000 incidenteel uit de tabel op blz 15 aangewend? 2.2. Betreft duit uitsluitend uitgaven die in 2024 worden voorzien en dus niet voor 2025?	Voor de storting in de bestemmingsreserve onderwijshuivering, zie pagina 165 van de begroting voor een nadere toelichting. Voor het jaar 2025 staat er een storting geraamd van € 1.500.000.

Schriftelijke vragen bij de programmabegroting 2024-2027

Nr.	blznr. Programma-begroting	Programma	Taakveld	Onderwerp	Fractie	Naam vraaensteller	vraagnr. Fractie	Vraag	Beantwoording
83	5				PvdA	Arnold Posthuma	3	<p>3.1 Op blz 5 staat dat de kosten van onder andere een nieuw IHP en een nieuw IKWP nog niet zijn opgenomen in de begroting evenals de kosten van de huisvesting van Oekraïners. Welke andere te verwachten uitgaven gaan schuil achter de woorden ONDER ANDERE?</p> <p>3.2 Welk SOORT kosten gaat gemeeld met een IHP naast de op blz 123 opgenomen bedragen voor een nieuwe Fortgens en een nieuwe Nutsbasisschool?</p> <p>3.3 Waarom worden aan de ene kant nog geen kosten opgenomen voor IHP omdat besluitvorming hierover nog niet heeft plaatsgevonden maar wordt er aan de andere kant wel een stelpost organisatieontwikkeling opgenomen hoewel de raad hierover nog geen uitspraak heeft kunnen doen? Kan het college de consistentie hiervan toelichting?</p>	<p>3.1 eventuele onderzoekskosten, verhuiskosten, onvoorziene kosten. Als deze kosten uit een herijkt IHP blijken worden deze uitgebreid toegelicht in het herijkte IHP en het bijbehorende raadsvoorstel. Evenals een eventuele bijstelling van de investering of mogelijke sloopkosten.</p> <p>3.2 zie 3.1</p> <p>3.3 Het vaststellen van het IHP is een raadsbevoegdheid om te besluiten en de organisatieontwikkeling is gelet art 160 Gemeentewet een aangelegenheid van het college. Het college heeft een principebesluit genomen om middelen aan te wenden tbv organisatieontwikkeling. Doordat in de begroting 2024 hier door middel van een stelpost extra middelen voor worden beschikbaar worden gesteld, kan de raad hiertoe bij de begrotingsbehandeling, besluiten om die wel of niet te doen een uitspraak doen. Het budgetrecht ligt bij de raad.</p>
84	56	Sport, Cultuur en recreatie	5.2.	Sportaccommodaties	PvdA	Arnold Posthuma	4	<p>Zowel de combibaan als de 'grondige renovatie van de atletiekbaan' worden in 2024 gerealiseerd. De jaarlijkse kapitaallasten van de atletiekbaan zijn opgenomen in de tabel op blz 15. In deze tabel zijn geen bedragen opgenomen die te maken hebben met de kapitaallasten van de combibaan. Wat is daarvan de reden?</p>	<p>De storting in de reserve voor de beoogde combibaan is ter dekking van de bijdrage. De onttrekking en bijdrage worden apart aan de raad voorgesteld waarbij deze dekking wordt ingezet.</p>
85	24-25	Bestuur en ondersteuning	0.2	Burgerzaken	PvdA	Arnold Posthuma	5	<p>In de paragraaf wordt gewag gemaakt van de aanvragen van scanners om de echtheid van identiteitsdocumenten te controleren. Wat is de reden dat deze apparaten nu pas worden aangeschaft? In veel gemeenten in Nederland zijn deze apparaten standaard op de afdeling Burgerzaken beschikbaar en vormen een integraal onderdeel van het hele werkproces. Welke risico heeft Voorschoten de afgelopen jaren gelopen? Op welke wijze is de gemeente Voorschoten hierover door andere instanties op de vingers getikt?</p>	<p>In 2023 is de professionalisering van de afdeling Burgerzaken in gang gezet. Hieruit kwam onder andere voort dat de apparatuur om echtheidskenmerken van identiteitsdocumenten en bronndocumenten te controleren verouderd was. Dit leidt tot aanschaf van nieuwe apparatuur, deze apparatuur is gekoppeld aan een landelijke databank. Dit is een extra controleslag. Het risico dat de gemeente liep was dat valse documenten als echt werden bestempeld. De gemeente is hierover niet 'op de vingers getikt' door andere instanties. De nieuwe werkwijze is het resultaat van het professionaliseringsproces dat in gang is gezet.</p>
86	25	Bestuur en ondersteuning	0.2	Burgerzaken	PvdA	Arnold Posthuma	6	<p>Naast de aanschaf van nieuwe apparatuur wordt er ook gesproken over het digitaliseren van het proces. Alle documenten moeten nu nog gearchiveerd/ gedigitaliseerd worden. Als dat gebeurd is, gaan we over tot een Document Management Systeem? Graag enige toelichting.</p>	<p>MW: we hebben al een Document Management Systeem generiek (JOIN) en enkele vakapplicaties hebben ook een DMS-functionaliteit gebouwd. De digitaliseringslag bij burgerzaken heeft betrekking op de producten ten behoeve van de inwoners, het doel is dat de inwoners de gemeente digitaal kunnen bereiken. De documenten binnen burgerzaken zijn al gearchiveerd en gedigitaliseerd.</p>
87	15 en 23 e.v.	Bestuur en ondersteuning		Bedrijfsvoering	PvdA	Arnold Posthuma	7	<p>Er wordt de komende 4 jaar jaarlijks 2 ton vrijgemaakt voor 'versterking bedrijfsvoering'. Wat wordt in concreto verstaan onder bedrijfsvoering? Wat gaat de gemeente met dit geld doen?</p>	<p>Op pagina 26 en 132 van de begroting is een verdere toelichting hierover opgenomen. Ook werd aangekondigd dat na oktober een concreet actieplan voor het versterken van de bedrijfsvoering door het college wordt vastgesteld. Deze informatie wordt met de gemeenteraad gedeeld.</p>
88	26	Bestuur en ondersteuning		Richard Wagnerlaan	PvdA	Arnold Posthuma	8	<p>Welke plannen bestaan er m.b.t. 'de nieuwe invulling van het gebouw aan de Richard Wagnerlaan'? Is dat alleen voor onderwijs van NT2? Wat wordt in dat geval de gebruiker van deze locatie? Zijn er plannen voor andere activiteiten en gebruikers? Is hiermee de mogelijkheid van woningbouw op deze locatie van de baan?</p>	<p>Op dit moment is inventarisatie bezig om de nieuwe invulling van Richard Wagnerlaan te bepalen. Hierbij wordt breder gekeken dan alleen onderwijs van NT2. De plannen zijn echter nog niet concreet. Het creëren van nieuwe woningen wordt niet als scenario meegenomen. Het huidige gebouw transformeren naar tijdelijke woningen wordt wel meegenomen.</p>
89	45	Economie	3.2	Ondernemersfonds	PvdA	Arnold Posthuma	9	<p>Op welke manier precies probeert het College duidelijkheid te krijgen over het draagvlak van deze mogelijke maatregel?</p>	<p>Momenteel wordt hiervoor een deskresearch gedaan door bureau Blaauwberg. Uitkomst hiervan moet antwoord geven op de vraag of er een participatie nodig zal zijn. Dit indien het fonds voldoende bestaansrecht heeft en voldoet aan de gevraagde versterking van de slagkracht van de centrumondernemers die veelvuldig het college hebben verzocht de mogelijkheden voor een dergelijk fonds te onderzoeken.</p>
90	56	Sport, Cultuur en recreatie	5.2	Sportaccommodaties	PvdA	Arnold Posthuma	10	<p>In het kopje Bibliotheek wordt gesproken over korte lijnen met de bibliotheek. Deze korte lijnen, zo heeft de wethouder toegezegd, zouden ook worden toegepast op de contacten met Sportfondsen. Tenminste 2x pj zou het uitgangspunt, mede ingegeven door 100+k die het Sportfondsen is misgelopen. Wat is de reden dat daarover niets in de begroting staat opgenomen? Heeft het College niet meer de intentie om die gesprekken aan te gaan?</p>	<p>Met Sportfondsen is 2 keer per jaar op bestuurlijk niveau een overleg. Op uitvoerend niveau vindt elk kwartaal een overleg plaats.</p>
91	56	Sport, Cultuur en recreatie	5.2	Sportaccommodaties	PvdA	Arnold Posthuma	11	<p>In de tekst wordt gesproken van een grondige renovatie van de atletiekbaan. Staat grondige renovatie gelijk een typologie nieuwe baan? Zo nee, wat is het verschil tussen grondige renovatie en een nieuwe baan? Als de grondige renovatie gereed is, zijn er dan ook structurele (onderhoudskosten)? Wie betaalt deze kosten?</p>	<p>De grondige renovatie is een vervangingsinvestering. De atletiekbaan ligt er op dit moment, maar dient vervangen te worden. Er ontstaat geen nieuwe situatie op het sportpark waar andere sportfaciliteiten worden aangeboden. De grote onderhoudskosten komen voor rekening van de gemeente. Het kleine reguliere onderhoud/dagelijkse werkzaamheden zijn voor rekening van de vereniging.</p>
92	84	Volkgezondheid en milieu	7.2	Persleiding	PvdA	Arnold Posthuma	12	<p>Het vorige college heeft de raad toegezegd dat de persleiding op de Korte Vliet in 2021 of 2022 zou zijn gerealiseerd. In de huidige begroting staat geen concreet jaartal meer genoemd. Wat is thans een realistisch jaartal waarin de persleiding op de Korte Vliet is aangebracht?</p>	<p>Momenteel wordt de laatste hand gelegd aan het nieuwe IWKP 2024-2028 en hierin staat de persleiding op de Korte Vliet opgenomen voor het jaar 2024.</p>

Schriftelijke vragen bij de programmabegroting 2024-2027

Nr.	blznr. Programma-begroting	Programma	Taakveld	Onderwerp	Fractie	Naam vraaensteller	vraagnr. Fractie	Vraag	Beantwoording
93	98	Lokale heffingen		Kostendekkendheid	PvdA	Arnold Posthuma	13	Wat is de reden dat de mate van kostendekkendheid van verschillende heffingen zover uiteen loopt? Welk beleid ligt hieraan en grondslag.	Het uitgangspunt bij leges is 100% kostendekkendheid. Echter, is de gemeente bij verschillende leges gebonden aan maximale tarieven en/of is het niet wenselijk om een 100% kostendekkend te streven. De gemeente is wel voornemens om de leges opnieuw te analyseren om zo tot een betere en zuivere kostendekkendheid te komen.
94	109			Financiële risico's	PvdA	Arnold Posthuma	14	a)Waarom krijgen financiële risico's waarvan de kans dat die zich voor zullen doen zeer groot worden geacht (meer dan 70% en zelfs 90%) niet verwerkt in de (meerjarige) exploitatiebegroting? Immers, bij heel veel onderdelen van een begroting dis de waarschijnlijkheid dat dat precieze bedrag zal worden uitgegeven ook niet hoger dan 90%. Geeft dat niet een veel zuiverder beeld van te verwachten uitgaven en van de financiële positie van de gemeente Voorschoten als die wel wordt opgenomen b) zijn er regels dan wel criteria op grond waarvan wordt besloten een financieel risico dat zich zeer waarschijnlijk zal voordoen, als uitgave op te nemen in de (meerjarenbegroting?)	Er is in de begroting een risico opgenomen van 90%. Voor dit specifieke risico geldt dat alle onderhandelruimte wordt vergeven als bij de begroting al rekening wordt gehouden met het maximaal opgetreden risico. Daarnaast zijn er meerdere risico's met een kans van 70% opgenomen, maar deze zijn niet verwerkt in de exploitatie omdat de omvang van deze risico's (nog) onvoldoende bekend is. Bij deze risico's is nog geen absolute zekerheid dat deze risico's zich gaan voordoen. Het verschil met reguliere uitgaven is dat deze zeker worden uitgegeven (kans 100%), alleen kunnen hierbij afwijkingen ontstaan in de realisatie.
95	110			Ontsluiting Fortuyn	PvdA	Arnold Posthuma	15	Mogen wij ervan uit gaan dat de in de anterieure overeenkomst overeengekomen 50%-50% afspraak ook geldt voor de financiering overschrijding van het indertijd begroote bedrag? Wat zijn de waarschijnlijke, totale kosten voor het project?	Ja, dat is nog steeds het uitgangspunt, echter kunnen we niet toezeggen dat dit ook gaat lukken. Het bedrag waarvan Leiden van mening is dat deze volledig door Voorschoten gedragen moeten worden, bedraagt 1,5 miljoen. Hierover vindt nog overleg tussen Voorschoten en Leiden plaats.
96	109			Financiële risico's	PvdA	Arnold Posthuma	16	Het risicoprofiel is gestegen m€3.373 in 2022 tot m€ 6.727 in 2024. Zijn de risico's voor de gemeente Voorschoten toegenomen of is sprake van een realistischer benadering van de risico's?	Beide zijn waar. Risico's zijn toegenomen. Door mondiale ontwikkelingen en landelijke ontwikkelingen zoals bijvoorbeeld de oplopende inflatie, klimaatveranderingen, tekorten op de arbeidsmarkt, dreigingen op ICT-gebied. Daarnaast is de afgelopen jaren in toenemende mate intern meer aandacht besteed aan risicomangement en beheersing.
97	115 en verder			Schulden en investeringen	PvdA	Arnold Posthuma	17	De meerjarenbegroting laat een stijging zien van de omvang van de schulden en (hier zeker mee samenhangend) investeringen in de periode tot en met 2027. De PvdA verzoekt het college om de raad een kwantitatief overzicht voor te leggen dat betrekking heeft op 1)de totale hoogte van de kapitaallast in de jaren 2024, 2025, 2026 en 2027, 2) het percentage kapitaallast van de totale exploitatiebegrotingen 2024, 2025, 2026 en 2027, 3) de totale hoogte van de jaarlijkse schuldaflossing (incl rente) in de jaren 2024, 2025, 2026 en 2027, en 4) het percentage schuldaflossing (incl rente) van de totale exploitatiebegrotingen 2024, 2025, 2026 en 2027.	De gevraagde tabel is opgenomen als bijlage bij de vragen, zie bijlage: "Bijlage vraag 17 PvdA - Kapitaallasten & Schuldaflossing"
98	Nvt.	Sport, Cultuur en recreatie		Sportaccommodaties	PvdA	Arnold Posthuma	18	In de begroting wordt niet ingegaan op een nieuwe sporthal. Welke financiële ruimte is er naar verwachting in 2026 en 2027 voor de financiering en investering een nieuw zwembad en een Sporthaal?	Voor bouw van een nieuwe sporthal / zwembad zijn beperkte middelen beschikbaar, zie amendement 216. De financiële ruimte voor een specifieke investering is altijd in verband te zien met de integrale beoordeling van alle investeringen die in een kadernota aan de raad worden aangeboden. In de LTA is opgenomen een behoeften-/participatieonderzoek toekomst zwemmen in Voorschoten. Dit onderzoek wordt in 2024 uitgevoerd.
99	172			Noodfonds	PvdA	Arnold Posthuma	19	Het noodfonds lijkt onaangeroerd te zijn. Wat heeft de gemeente aan communicatie gedaan aan onze bewoners om dit Noodfonds breed bekend te maken?	Er is nog geen gebruik gemaakt van het bedrag van € 100.000 voor de oprichting van een lokaal noodfonds voor energiearmoede (amendement 180). Dit gezien het bestaan van het nationaal noodfonds voor energie (Tijdelijk Noodfonds Energie) en andere lokale noodfondsen zoals Stichting Urgente Noden (SUN) in Voorschoten. Er is gesproken met SUN over het uitvoeren van het lokaal noodfonds. De noodzaak voor uitbreiding bleek en blijkt er vooraansnog niet te zijn.
100	17	6	6.1	VVE	VVD	de Bruin		Waar is het bedrag van 200.000 (tweemaal: in 2024 en 2025) aan verhoging van de subsidie aan VVE op gebaseerd? Is rekening gehouden met de reeds meegenomen indexering in de subsidieaanvraag van VVE voor 2023 zodat alleen de CAO verhoging in 2024 is meegerekend voor dit bedrag?	Vanwege de inflatie is er een forse CAO indexering toegepast. De €200.000 is een compensatie voor de gestegen loonkosten als gevolg van deze CAO verhoging.
101	44	3	3.1	Economische agenda	VVD	de Bruin		Is het in 2024 nu mogelijk om subsidie aan te vragen op grond van de economische agenda?	Nog niet. Zie hiertoe ook de beantwoording van de schriftelijke vragen 324 (ex artikel 39 RVO) met betrekking tot de gepubliceerde Algemene Subsidieregeling Voorschoten 2023. Er moet nog een nadere regeling worden opgesteld voor 2024. Als gevolg van een tekort aan ambtelijke capaciteit bij afdeling economie is hier nog geen opvolging aan gegeven. De verwachting is dat dit in 2024 alsnog zal worden uitgevoerd. De benodigde middelen zullen bij de voorjaarsnota 2024 en kadernota 2025 worden aangevraagd.
102	53	4	4.2	Onderwijshuisvesting	VVD	de Bruin		Wanneer kan de Raad het genoemde onderzoek, dat in 2023 zou zijn uitgevoerd, naar de Fortgensschool ontvangen?	Dit onderzoek wordt via de NJN 2023 naar 2024 gefaseerd. De toelichting uit de najaarsnota is in 2023 lukt het niet om een onderzoek te doen naar een optimaal stedenbouwkundigprogramma voor de locatie aan de Prinses Marijkelaan voor de Fortgensschool. Dit onderzoek schuift door naar 2024.
103	53	4	4.3	Leerlingenvervoer	VVD	de Bruin		Op pagina 53 staat "Daarbij vallen de lasten voor leerlingenvervoer in 2024 € 59.000 lager uit". Wat is de oorzaak voor de verwachte lagere kosten?	In 2022 is het leerlingenvervoer opnieuw aanbesteed. Deze aanbesteding heeft een gunstig effect op de prijs en daarmee op het benodigde budget. In 2022 bedroeg de besteding € 245.000, in 2023 is de verwachting dat dit € 230.000. Met de bijstelling zoals nu in de begroting is verwerkt houden we rekening met het doorzetten van de stijgende prijzen voor brandstof en de hogere loonkosten, waardoor de bijstelling lager is dan bij de najaarsnota 2023. Bovendien is de bijstelling in de najaarsnota nog gebaseerd op de nieuwste informatie, omdat die prognose op een later moment in het jaar is gemaakt. De bijstelling in de begroting komt uit de Kadernota 2024, toen er nog minder informatie beschikbaar was. Het is dus mogelijk dat het budget in toekomstige P&C-documenten nog verder bijgesteld moet worden.

Schriftelijke vragen bij de programmabegroting 2024-2027

Nr.	biznr. Programma-begroting	Programma	Taakveld	Onderwerp	Fractie	Naam vragsteller	vraagnr. Fractie	Vraag	Beantwoording
104	55	5	5.1	Sport	VVD	de Bruin		Er wordt gesproken over een nieuwe sportvisie. Dit zou echter een sport- en bewegisvisie worden? Welke indicatoren zijn beoogd op het gebied van bewegen?	Dat klopt. Het wordt een visie op sport en bewegen. De gemeente noemt in de visie onder paragraaf missie getallen voor bijvoorbeeld het aantal extra inwoners die we in beweging willen krijgen. De visie met hierin de streefcijfers wordt uiterlijk 7 november a.s. ter besluitvorming aan het college voorgelegd. Volgens de LTA wordt de visie op 27 november in de commissie Mens & Samenleving behandeld.
105	56	5	5.2	Sportaccomodaties	VVD	de Bruin		Hoe ziet de gemeente haar eigen rol bij het realiseren van een skeelerbaan? En: op pagina 18 staat "Hiermee wordt een bedrag gereserveerd voor een bijdrage in het particuliere initiatief om een nieuwe skeeler- en schaatsbaan te realiseren.". In de kader nota werd nog gesproken van een onderzoek. Wat wordt nu verwacht qua bestemming van deze 150k euro?	De € 150.000 is gereserveerd ter dekking van een beoogde bijdrage. De besluitvorming over de werkelijke bijdrage wordt in 2024 in de vorm van een apart raadsvoorstel aan de raad voorgelegd.
106	67	6	6.3	Minimabeleid	VVD	de Bruin		Op pagina 67 staat " In 2023 wordt een analyse uitgevoerd van de bestaande situatie en behoeften van de doelgroep. Vervolgens starten we een beleidsontwikkelingsproces waarbij belanghebbenden actief worden betrokken, zoals maatschappelijke organisaties en vertegenwoordigers van de doelgroep". - Wordt hier het recent uitgevoerde onderzoek van de Rekenkamercommissie bedoeld? Zo nee, kan deze dan niet benut worden als input voor het kader? En zo ja, heeft het college overwogen om in plaats van een groots traject om te komen tot nieuw beleid, eerst te bezien wat er nodig is om de huidige minimaregelingen goed uit te voeren?	Het onderzoek van de Rekenkamercommissie zal in elk geval betrokken worden bij het beleidsontwikkelingsproces. Ook zullen een aantal inwoners uit de drie gemeenten die gebruik maken van een minimaregeling gevraagd worden naar hun ervaringen met een minimaregeling(en). Daarbij gaat het over verschillende onderdelen van dienstverlening zoals informatievoorziening en het aanvraagproces maar ook over de rol en betrokkenheid van vrijwilligers en de gemeente zelf. Met deze onderzoeken hoopt het college in beeld te krijgen wat er mogelijk (nog aanvullend) nodig is om de huidige minimaregelingen goed of beter uit te voeren. Daarnaast wordt er een onderzoek uitgevoerd naar de omvang en samenstelling van de minimapopulatie en het gebruik van de huidige minimaregelingen.
107	79	6	6.3	Energietoeslag	VVD	de Bruin		"Het voordeel op dit taakveld is grotendeels te verklaren door het voordeel op de energietoeslag (€ 546.000) ten opzichte van 2023. " Kan inzichtelijk worden gemaakt wat het gebruik van is van de energietoeslag (in bedrag en aantallen aanvragers)?	De raad is in maart 2023 met een raadsinformatiebrief geïnformeerd over de energietoeslag 2022. Hierin werd genoemd dat aan 729 inwoners de energietoeslag is uitgekeerd, en dat dit nog kon oplopen tot zo'n 740 inwoners. Uiteindelijk bedroegen de bestedingen voor 2022 (verdeeld over 2022 en 2023) ruim € 1,3 miljoen. Dit is inclusief het voorschot op de energietoeslag 2023. Inmiddels is wetgeving voor de energietoeslag goedgekeurd in de Eerste Kamer, en kan de resterende uitkering voor de energietoeslag 2023 beginnen.
108	123			Onderwijshuisvesting	VVD	de Bruin		Waarom is in de planning van de kosten van nieuwbouw scholen al een jaar verschoven tov begroting 2023?	Dit is in lijn met de kadernota 2024. Bij de begroting is er geen nieuwe planning opgenomen. Bij het herijkte IHP wordt de beoogde planning voorgelegd.
109	164	5		Sport	VVD	de Bruin		In de tabel reservemutaties worden een aantal posten van programma 5 genoemd die betrekking hebben op sportaccomodaties. Waarom staan deze in deze tabel genoemd?	In deze tabel staan alle reservemutaties opgenomen, dus ook die van de sportaccomodaties die tgv/tv reserve kapitaalasten gaan.
110	nvt			Watervoorziening centrum	VVD	de Bruin		Klopt het dat er in de begroting 2024 geen middelen zijn gereserveerd voor de uitvoering van motie 300? Wordt motie 300 daarmee nog in 2023 gerealiseerd of zijn er beperkte middelen nodig voor de uitvoering hiervan?	De werkzaamheden aan de dorpspomp hebben inmiddels plaatsgevonden, waardoor deze weer operationeel kan zijn tijdens speciale gelegenheden zoals de paardenmarkt. De kosten ad € 700 die hiermee gemoeid waren zijn gedekt binnen de huidige begroting.
111	38	1	1.2	Openbare orde	VVD	van Meenen		Het aantal diefstallen neemt toe. Zowel in woningen (cf begroting) als van voertuigen of anderszins. Zijn er maatregelen genomen om het aantal diefstallen te verminderen, niet zijnde het waarschuwen van inwoners voor mogelijke diefstallen maar gericht op aanpak van (mogelijke) daders)?	De aanpak van criminaliteit, in dit geval diefstal, bestaat uit goed recherchewerk en intensieve samenwerking tussen politie en handhavers. Dit heeft er toe geleid dat in de afgelopen maanden de overvalver op de supermarkten in Voorschoten direct opgepakt kon worden en zijn meerdere aanhoudingen verricht voor diefstal. Er is de afgelopen maanden veel gesurveilleerd op straat en oplettende inwoners hebben hun steentje bijgedragen. Ondanks deze inspanningen lukt het helaas niet om elke dader op te pakken.
112	39	1	1.2	leges	VVD	van Meenen		Waarom worden er extra leges verwacht bij de uitrol van glasvezel?	In de tekst staat opgenomen "Het verschil op taakveld 1.2 is grotendeels te verklaren door extra leges in verband met de uitrol van glasvezel in 2023 (€ 171.000 nadeel)". In 2024 worden nog wel degeneratievergoedingen verwacht voor de aanleg van glasvezel, maar dat zal in mindere mate zijn dan het afgelopen jaar. Dit omdat er een aanvraag ligt om de huidige vergunning te verlengen tot 24 maart 2024. In 2024 zullen er daarnaast ook nog andere werkzaamheden plaatsvinden in de openbare ruimte waarvoor de gemeente een degeneratievergoeding gaat krijgen.

BIJLAGE VRAAG 43 CDA

Bijlage: Overzicht kwijtscheldingen 2022-2018

In 2022 zijn de volgende bedragen uitgegeven voor kwijtschelding.

Belastingen	Raming 2022	Werkelijk 2022
OZB	€ 2.000	€ 1.423
Hondenbelasting	€ 3.000	€ 5.274
Afvalstoffenheffing	€ 172.000	€ 160.196
Rioolheffing	€ 113.000	€ 108.554
Totaal	€ 290.000	€ 275.447

In 2021 zijn de volgende bedragen uitgegeven voor kwijtschelding.

Belastingen	Raming 2021	Werkelijk 2021
OZB	€ 2.000	€ 238
Hondenbelasting	€ 3.000	€ 6.341
Afvalstoffenheffing	€ 137.000	€ 134.877
Rioolheffing	€ 113.000	€ 113.323
Totaal	€ 255.000	€ 254.779

In 2020 zijn de volgende bedragen uitgegeven voor kwijtschelding.

Belastingen	Raming 2020	Werkelijk 2020
OZB	€ 2.000	€ 225
Hondenbelasting	€ 3.000	€ 6.016
Afvalstoffenheffing	€ 137.000	€ 134.096
Rioolheffing	€ 113.000	€ 112.297
Totaal	€ 255.000	€ 252.634

In 2019 zijn de volgende bedragen uitgegeven voor kwijtschelding.

Belastingen	Raming 2019	Werkelijk 2019
OZB	€ 2.000	€ 1.111
Hondenbelasting	€ 3.000	€ 5.878
Afvalstoffenheffing	€ 137.000	€ 134.741
Rioolheffing	€ 113.000	€ 115.356
Totaal	€ 255.000	€ 257.086

In 2018 zijn de volgende bedragen uitgegeven voor kwijtschelding.

Belastingen	Raming 2018	Werkelijk 2018
OZB	€ 2.000	€ 1.292
Hondenbelasting	€ 3.000	€ 6.727
Afvalstoffenheffing	€ 137.000	€ 139.110
Rioolheffing	€ 113.000	€ 110.452
Totaal	€ 255.000	€ 257.581

Bijlage vraag 17 PvdA - Kapitaallasten & Schuldaflossing

Betreft:	2024	2025	2026	2027
Totale kapitaallasten	€ 2.786.000	€ 3.149.000	€ 3.290.000	€ 3.667.000
Totale exploitatiebegroting (lasten)	€ 82.977.390	€ 77.227.873	€ 72.184.601	€ 72.696.340
Percentage kapitaallasten	3,4%	4,1%	4,6%	5,0%
Schuldaflossing (inclusief rente)	€ 2.503.000	€ 1.772.000	€ 1.775.000	€ 2.814.000
Totale exploitatiebegroting	€ 82.977.390	€ 77.227.873	€ 72.184.601	€ 72.696.340
Percentage schuldaflossing	3,0%	2,3%	2,5%	3,9%